

Összeállító: KNÉZT - SUTYAY

Összeállítás ideje: 1975.

TART.: 162 TÖRTÉNET

13 lap

FOLKORAJZI MUTATÓ: BABÓCSA

SZAKMUTATÓ:

XXVI

PAPÍRIPARI VÁLLALAT

KISKUNHALASI GYÁRA

LELTÁRMA'S

ÁTVEVETVE A NA-204/85 - S TETELE ALÓL.

Adatközlő: Babos József 65 éves
 cigány. Babócsa 1975.
 április 4.

Gyűjtő: Knézy - Szuhay

Vóút egy pó^ustamester, de abba az idő^ube ugye még nem vó^utak vonatok igen még esetőbbiek hasonló^uk, halóm gyalogpósták vó^utak, lóháton vó^utak.

Hát ... kéröm szépen... annak vó^ut egy gyönyörűsé^up lánya öreg póstamester... feleségének.

"Te banyám - azt mondja - már régön vó^utunk - aszondja - az öregkná'. É kö^une egy kicsit menni möglátogatni őket, hogyan vannak."

Hát ... ugye örít az asszony, hogy elmögy a szüleit möglátogatni, mer' abba az időbe három napi járás vó^ut oda kocsivá, ahun ők laktak, a szülei.

"Na asszony - aszondja - süssé, főzzé - aszondja - három napra való^u eleségöt!"

Hát ugy is vó^ut. Röggé korán befogott a pó^ustamester. De persze a lányának aszonta, hát vó^utak otthon jószágok: "Na lányom - azt mondja - te már itthun a jószágot ellátod addig - aszondja - míg mink hazagyüvünk!"

Hát elindútak a kocsin. Azt mondja a felesége az urának: "Te! apjuk - nem esén az úton szoktunk valamikor mönni."

"Tudom asszony - aszondja - nem esén szoktunk mönni, de most mögpróbálok ezt az utat, hogy ez közelébb-e, vagy hosszabb."

De ez az ut végüstelen végig egy nagy erdőbe vitt; erdő közepin mönt. Amikor már a pó^ustamester ismerte azt az erdő^ut még mindön. Mikor már ü gondúta, hogy az erdő közepiben lehetnek mögállította a lovat.

"No - aszondja - szajha szállj le a kocsiru', imádkozd el az utolsó^ut, mert itt maradsz!"

"No, hát te aptyuk mögbolondúta mög esetőbbi" - hát az asszon rimádkodott, könyörgött.

"Nem - aszondja - mikor, mondom szállj le a kocsiru'!" - elüvötte a levölvert és agyonlötte a feleségit. Falevelelkel betakarta. Hát Ismerte ott, közel vó^ut éda egy csárda. Ő mög bemönt oda a csárdába... Egy hétig ott mullatott az embör. Há' nem mert mindjárt hazamönni, mert hát tudta vó^una akkor a lánya, hogy nem vó^utak ott. Egy álló - egy hétig ott mullatott. Egy hét után befogott emönt haza.

Az a lány, észrevötte a lánya, hogy gyün. "Na, édsősapám möggyütt?" "Möggyüttem édsőe lányom - azt mondja - de anyádát nem hoztam haza - aszondja - mer az öregök beteg vó^utak, könyörögtek, hogy hagyjam ott anyádát, míg kicsit fölábadoznak. Hát montam neki: "Hát, te mög má' itthun ellátod a munkát, ami van, hát hadd maradjon ott egy kicsit."

Hát a lán belenyugodott. Mőgyütt az este, mőgvacsorátak, lefeküdtek, a lánnak külön szobája vó^ut. Rőggē főkēt, ugye a lánnak köllötött főkēni a jószághoz, mindőnhová, takarítani szobákat. Hát mőgy az apya szobájába is be. "Jó rőggēt éđősapám!"

"Jó rőggē-t éđős lányom!"

"Na, hogy aludt az éjjē éđősapám?"

"Hát, tudod lányom nem jó^u. Hozzá vó^utem anyádhó szokval - aszondja. Elbeszélgettem, éđőrgölködtünk - aszondja - de most nagyon furcsa vó^ut. No, tudod mit l^ányom, estére - aszondja - itt fekszől - aszondja - legalább ēbeszélgessünk."

"Jó van éđősapám."

De a lány nem gondó^ut semmi rosszra. Kēt ágy vó^ut a szobába. Mőgvacsoráztak, aztán a vacsora után a lány ēkezdi bontani az ágyakat. Aszondja a pó^ustamestör a lányának:

"Te! lányom, mit csinýasz?"

"Maga monta, hogy fekűgyek itt benn - no aszondja - éđősapám."

"Lányom ēférgyűnk egy ágyba is."

A lány kapcsó^ut mingyár. Aztán kimönt a lány, bezárt. Fogta bemönt a szobájába, bezárta, és lefekűdt ott. Bennmaradt a szobájába.

Először nem mertē mutatanyi a pó^ustamester a lánya előtt, hogy ű haragszik ezér. Mintha sőmmise történt vó^una. Egy hétig így mönt. Egy hét után aszondja a lányának.

"Na, éđős lányom, készits az utravaló^ut, háromnapra való^ut! Elmőnjünk anyád után anyádér."

Hát a lány még sose vó^ut látogatába az anyjának a szűleinál, hát őrűt a lán, hogy elmőgy ű is. Hát jó^u van, fölő^utőztek, rőgge korán befogott, de āra möntek megen, amēre vitte az anyját. Amikor odaértek az erdőibe, ahun az anyját ētemette: "... Na szajha, szállj le a kocsiru! Itt van anyád, itt leszēl te is!" Fiafal vó^ut a lány, ugye, még ragaszkodott az életihó. No, jó^u van, kőnyörgött a lány, mindőnfēle. Hát, kērőm szépen a lány aztán neki rimánkodni, hogy:

"Csak az életőmet hagyja mőg! Mőgesküđők - aszondja, hogy amēg élők, soha el nem árulom sēnkinek, akārmicsinál velēm, csak az életőmet hagyja mőg!!" "Na, szajha - aszondja, ha āra mőgesküđsz, hogy élők nem árulsz el senkinek se, hát akkor mőghagyom az életődet."

Fogta, odekötűzte a lányt egy fához, és a vállba a karját mind a kettőt kimetszőtte a lánnak.

/Ránk nēz/: "Ilyen mese nem tetszik. Ugye!?"

"Dehogynem, mondja csak"

Hát kéröm szépen, kinetszötte a két karját a lámnak, avva aztán emönt hazá, otthagya egyedül.

De ez a nagy erdő egy Sándor királ nevezeti királnak vó^ut az erdeje. És ebbe az erdő^ube tartotta a királ a nagyvadászatot. Ugye, vó^utak sok királok, báró^uk, hercegek, még nagyobb urak ére a nagy vadászatra összehiva.

Hát meggyütt a dél, leütek ezek ebédre, ebédöni. Hát a Sándor királnak a kocsisa a kutyának levágott egy szelet könyeret, egy darab hust nekiadott. A kutya eltünt. Egyszer aztán a Sándor kutyája gyün vissza, de majdogaknöm hogy hizelög, majd csaknöm hogy beszél, hogy kér még önni. Ránéz a királ a kutyára. Asszondja: "Te kocsis, adtál te ennek a kutyának önni?" "Édös fölséges kiráalom én csaptam is - asszondja - adtam is egy darab könyeret, egy darab hust."

"Adjál neki még egy darabot. Itt a levolver, te, mégis kísérd, hová viszi ezt az önnivalót. Ha elájja, lödd egyon. Sajnálom, de lödd egyon."

Há ründbe van! A kocsis a parancsot nöm szegheti mög. Adott neki egy darab hust, egy darab könyeret a kutyának, a kutya elvitte. A kocsis kísérte messzirü'. Hát ez a kutya mögtaláta azt a nő^ut, aki oda vó^ut kötözvel a fáhol. És a szájából ötette azt a fehérnépet, ugye, a nagy fájdalomba, mindahogyan odakötözte, a ruha mind lement rula. Majdnem mestelenyen vó^ut a nő^u. Hát így a kocsis nem lö^utte le. Odamönt. "Na mi van - azt mondja - kocsis?"

No, ez olyan lassan monta, hogy a többi urak ne hallják.

"Ez ée ez a helyzet, fölségös kiráalom - asszondja - én már láttam sok szép fehérnépet, de még olyan gyönyörűszép fehérnépet nem láttam, de nincs egy kargya sem. Hogy sziványok-e vagy ki kötözte oda?"

Na jól van. A királ is adott neki a kutyának önni megen, hōgy vezesse ötet is oda, el is vezette a királt is. Hát a királ mindjár el is vagdalta a kötelet, ahová ki vó^ut kötözvel.

"Na, - asszondja - angyalom csak légy itt, amég én ide vissza nem gyivök - azt mondja - innejd sehova ne mōnj el."

Odamönt a többi társasághó:

"No, urak - asszondja - királok, báró^uk, hercegek - azt mondja - délutánra abbahagyjuk a vadászatot, de - asszondja - a bänkött mög lesz tartva, ippeg mintha estig vadásztunk vó^uns, este nyolc órai kezdette^u. Hát a fiákérok egy ivás után érobogtak, emöntek, csak az egy Sándor királ maradt ott. Asszondja a Sándor királ a kocsisnak.

"No, kocsis te mög egy trapp hazáig, s anyám ruhájából hozz egy

ültönyt ide."

Hát a köcsis fölüt, egy-kettőbe visszafordult a ruhával. Ott a köcsis leszát, de a Sándor királ ut fel a bakra, aztán az hajtott. Elmönt oda a fáhol a lányhol, fölötöztette és fölütette a fiakerra, ugy möntek haza. Hát, ugye, hazamöntek, mindjér a királ mögfüresztette a lánt, egykettőbe, aztán tisztaságba satóbbi. Hama begyógyutak a sebjei nekie. De a királ mög mindég foggatta, hogy ki csináta, rabló^uk-e vagy kicodák, vele eztet az isét, hogy kimetszötték a kargyát. Hát a lán semmiér se vádóta el, aszondja ű nem tud semmit, hogy ki csináta vele eztet.

Hm... Hát... Egyszer osztá' azt mondja a Sándor királ az anyjának: "No éddősanyám, mögnősilők."

Azt mondja az öregasszony már ideje lesz, hogy mögnősies, de kit vőszöl el. Osztán monta, hogy:

"ezt a szögén lánt."

Akkor az öreg királné elkezdett sírni.

"Ha te éddős fiam, nem ölög ennek a szögén szöröncsétlennek, - azt mondja - még te is jobban tönkre akarod tönni? Te jársz külföldre, jársz mindönhova bálókba, banküttokra, látó különbjebbnél különbjebb dámákat, akkor ezt mög otthagyd megencsek."

"Nem éddősanyám, neköm nem köll semmilyen féle dáma, ē lesz az én feleségöm, más sönki."

Hát jó^u van. Hát ugy hogy még is esküdtek elvütte. De a királ nagyon is szerette feleségit. Hát hamarosan teherbe is esött, lött neki egy szép, gyönyörű fia. Sándornak köröszüttek a gyereket is. Hát a király osztán kapott egy isét, egy táviratot, hogy el ké neki háboruba menni. Azt mondja az anyjának a királ:

"Nó, éddősanyám -aszondja- eddig is vó^ut a feleségre gondviselés, de most még kétszerte nagyobb legyön rája. Minekutána én nem lőszök idehaza. Most lögyön neki egy dajkája éjjelre, még egy nappalra felváltva."

Avvo aztán elmöntek. De még a háboru helyszinre se értek, má' küdözte a levelet haza a Sándor királ. Hát kéröm szépen, de ezek a levelek hun fordítak mög, mind az ű apja kezén. Ez vó^ut a pó^ustamester. Hát egyszer aztán valahogyan főbontott egy levelet amit a Sándor királ irt. Óvasi: Hogy a feleségemre nagy gondviselés legyön meg stb. magin." De szöget ütött ez a pó^ustamester fejibe, hogy nem-e az ű lánya lehet ez. Ha az ű lánya, akkor ünéki vége az életinek, ha mög mondja a királnak. Mit csináljon? Most fogta azt a levelet, összetépte, a pó^ustamester. ű irt egyet. "Kedves anyám, azt a levelet elolvasod, azt szajhát borynyujával együtt égesd el tüstént."

Há' most ki kapta még a levelet, mind a zöregasszon, az öreg királyné. A lány olvasni tudott, csak hát írni nem tudott meg hát nem vó^{tt} neki keze. Ippog a lán gyűn ki a szobájából és látja, hogy az öreg királyné a kezibe bent a levél, és sirvafakad az öreg királyné.

"No - asszondja - kedves anyám, mi a baj - asszondja - talán megsebesít a férjem?"

"Dehogy lányom - asszondja - különben ne itt a levél - asszondja - nézd, ne mond, hogy én mit csinállok, hanem itt a levél nézd meg!"

De a lány mindjár megleszerte, hogy nem az ú urának az írása ez, de hát főlegküdütt rá, hogy nem áruli el, nem is árulta el. No, mondja: "Kedves anyám, hát akkor, eléget bezzunket tüstént?"

Asszondja: "Nézd édes lányom, nem bántalak benneteket. Ha azt megfogadod, hogy sose senkinek nem mondd azt, hogy valamikor Sándor királ felesége voltál és elhagyod az országunkat, akkor meghagyom az életedet." Hát a lány el is váduta, mindövre megesküdütt, hát még a kisgyerök kisegike vó^{tt}, egy lepedőbe belekötötte az öreg királyné és a nyakába kötötte az asszonnak. Az oldalára még egy fazék arampénzt.

"No nézd - asszondja - édes lányom, addigra majd megnyól a fiad, mire ez a pénz elfogy, hogy majd tud mönni is, a fiad" - asszondja.

Hát avva utnak indultak. De bizony a pénz hamar elfogyott, ugye, mer' nem birt senkinek se anna, mindenki annyit vött ki a fazékból, ha valamit vött, vagy segítött valamit nekik, amennyit akartak. Hát mégis addig ölég lett a pénz, hogy hét éves lött a gyerek, mikor a pénz elfogyott.

Hát kérem szépen beértek ezek egy nagy városba. De a kisgyerök is éhes vót de az anyjuk is éhöss vó^{tt}. Hát egyszer mönnek a városba, nagy kastély vó^{tt} ott, hát ki vó^{tt} írva nagy betűkkel, hogy nagy papok laknak, iskola van itten. Ebbe az iskolába csak minden nagyobb, uri gyerökök jártak iskolába, grófok, bárók, hercegek. Ilyen nagyobb gyerekek. Azt mondja az anyja:

"Na - asszondja - édes fiam itt nem kutyák laknak ám."

"Te édesanyám én éhöss vagyok, bamegyök - asszondja - kérek valami kisse énnivalót, ha kapok."

"No, jól van édes kis fiam menj be - asszondja - én itt ére a padra itt az utcán leülök itt megvárlak."

Hát ugy is vó^{tt}, bemögy a gyerök tüstént megy a konyhára "jó napot kívánok."

"Jó napot édes kis fiam - a főszakács ott vót - mi járatban vagy fiam?"

Hát, nem egyébbe - asszondja - éhöss vagyok, ha kaphatnék egy kis énnivaló^{tt}.

"Ó, édes kis fiam, mért nem, nagyon szívesen, csak ül' le, csak még egy kis baj van - asszondja - még nem kész, várd még."

Hát lent a gyerek a székre. Hát jó^u van. Hamarosan megkészt az ebéd. Hát a szakács av vó^ut az első, még nem is vitt fő teríteni az uraknak se, hanem a gyerekek mert egy tányér levest. A gyerekek megette a tányérból félíg a levest, a másik felét félretóltá.

"Asszondja - édes kis fiam, asszontad igen nagyon éhes vagy, hát akkor egy tányér levest nem tudsz megenni?"

"Dehogynem tudnám megenni - asszondja - de van egy nyomorult anyám, felét annak hagytam."

Na jól van. Most adott neki főzeléköt, mert nekie a gyerekek, az idő alatt ő fölment, terített fönt és meséli a főpapnak, hogy micsoda okos kis gyerekek van itt lent a konyhába. Oszk ére kíváncsi vó^ut a főpap is és legyütt, hogy a gyereket megnézi. Hát elmeséte neki ugye, hogy hát mit beszét, hogy az ételek felét félretötte. No, asszondja a főpap, odajön mellé a kisgyerekek mellé.

No - asszondja - édes kis fiam, igen éhes vótál és egy tányér levest nem tudtál megenni."

"Nem - asszondja - már' felit édesanyámnak hagytam."

"Hol van édesanyád?"

"Od van kint az utcán."

"Hát ergye hidd be azt is, és majd kap, ő is."

Hát ugy is vót, kimönt hát, behíttá. Láti a pap, hogy mi a zavar, egy karja sinez az anyjának. Asszondja a főpap a kis Sándornak:

"Na kis Sándorom - asszondja - nyomorult édesanyád van - nem tudod eltartani anyádat. Halom nédd, -asszondja- most itt leszél nálunk, - asszondja - adok nektek egy szobát, anyádnak adok - asszondja - egy aki hát fészli, mög mindenféle - egy dajkát. Te mög idejárás mihozzánk iskolába, de hogyha megnősz hogy tudd a nyomorut anyádat eltartani,

Köszönte a gyerekek, meg az anyja is, hát ugy is vóut. Ez három évíg itt járt iskolába. Három év után kaptak egy táviratot a papok külföldről, hogy valami nagy bankettet tartanak, meg voltak híval ezék is, hogy menjenek el. Asszont mondja a főpap. "Hu, de most legrosszabb - asszondja - nem mehesztünk el, az iskolát nem hagyhaszunk el."

Asszondja a másik pap:

"Hó, affelől mink nyugodtan meheszünk, a kis Sándor többet tud, mint mink tizenketten!"

Igen jó^u tanuló vó^ut a gyerekek. "A kis Sándorra rá lehet bízni az iskolát."

"Igazad van!"

Azt mondja a főpap a sándornak:

"Na, édes kis sándor fiam hónap te veszed át az iskolát -aszondja- és te fogod a gyerekeket tanítani."

Na jó a gyerekek efelü nem tudta, az iskolások mer még se jelen- tek vó^una az iskolába. Mer ezt úgy tartották, mint hát egy kódiagyerek.

Hát úgy van elméntek, az iskolában megjelentek a gyerekek. De mi- kor ez fölát, hogy ú tanitti őket, elmönták mindönek. Hogy minket ilyen kódiagyerek még így még úgy, még... ú tanicsa őket. Majdnem agyonitöt- ték. Ha nem még a szobalány-asezon, a takarittónó, hát agyon is v rték vóna a kis sándort. Halom aztán az lehordta őket.

"Nem szégyellik magukat -aszondja- ezt a kis gyereket azért ütök, mer, hogy az magukat tanítani akargya. Gyere kis sándor be, ne tanítsd ezeket a büszke frátereket."

Há' bevitte a takarittónó a szobájába a gyerekeket, a gyerekek mö g mind elmöntek haza az iskolából nem is maradtak még. Há' rőndbe van. Hát meggyűnnek. A szobájába bemögy. Há' már unatkozott a kis Sán- dor hát látott ott a gerénda alatt egy könyvet, de sehogyan sem érte el, hogy le tudta volna venni, szerette vó^una átnézni azt a könyvet, hogy hogy van. Há' bemögy a takarittónó oda is takarítani, mondja a takarittónó^unek, hogy avvá a söprével próbálja még le azt a könyvet le- tasszítani, valamikor vó^utak azok a nestörgeréndák ugye, hát magas vót az épület. Hát ugyiss vó^ut. Még ussem érte el a takarittónó, halom az asztát odahuzta, az asztára fölát, úgy érte el, úgy tudta lőtaszít- tani a gyerekeknek azt a könyvet. De má' a j-isten tudja, hogy milyen régóta ott lehetett, mer hanem 2 vagy 3 ujjnyi vastagon vó^ut rajta a por a táblázatján a könyvnek. Na fogta a gyerekek azt a könyvet elővasta. De az egy varázkönyv vó^ut, azt a gyerekek el iss tüntette. Az a gyerekek mikor azt háromszor körösztü óvasta azt a könyvet mindent tudott a vi- lágon, a kis sándor. Hát meggyűttek a papok, mögtudták, hogy mi a dör- gés, hogy mi vó^ut. Azt mondják a papok: "No édes kis sándor fiam. Most már hiába jársz mihozzánk iskolába, mer má talán többet tudsz mind mink. Halom most má elmész és valami munkát keresöl megadnak, hogy anyádat tudd eltartani. Most a papok saját maguk között vó^utak tizenketten, szédtek össze pénzt, hogy hát míg hát el tud helyezkedni vagy valami, hogy legyen egy kis pénzüik az uton. Avvó utnak indu^utak. Amikor ezek beértek egy királyi vározeba az anyjávó, látta mindjár' egy királyi kastély, azt mondja az anyjának:

"No édesanyám ül le ide a padra. Én bemék ide a konyhára, kérek egy kis enivalót, még talán főfogadnak valamire engemet. Hát úgy iss vó^ut. Bemögy a konyhába:

"Jónapot kívánok szakács ur!"

"Adjon Isten neked is édes kis fiam, no mi járatba vagy?"

"Hát nem egyébbe -aszondja- éhes is vagyok, önnivaló^ut, ha kaphatnék, még aztán munkát ha kaphatnék, ha valamire főhasználnának?"

"Ránéz a szakács:

"Há, mire tennélak téged-fiam főhasználni?"

"Hát -aszondja- ha másra nem - aszondja - ide a konyhára behordanak kis vizet, kizse fát, ezt azt amit csak kézre adnak a szakácsoknak."

Má' még fő az öreg, a főszakács jelenti a királynak. Hát a királ se vó^ut rest legyen, nézi a gyereket:

"Hát édes kis fiam, mire tennélak én téged használni."

Hát aztán annak is csak azt mondta, hogy ide a konyhára, hogy a nyomorut anyámat tudjam eltartani.

"Nyomorutt anyádat? Hát hová van a nyomorutt anyád?" Aszondja

"Ott van kint az utcán"

"Hát hidd be!"

Hát a királ ránéz az anyjára, hát látja, hogy tényleg nyomorutt az anyja. Hát nem azért fogadta föl, hogy neki szüksége van rá. Mert hát a királynak köllött az anyjának egy szobalánt enni, egy szobát kettő-jüknek. Hát megfogadja már azért is, hát nyomorutt az anyja, hogy valamiből tudja eltartani az anyját. De úgy amugy a gyerek nagyon ügyess vó^ut. A konyhán a szakácsok is nagyon szerették, de az öreg királ is, nagyon megszerettette magát a gyerek. De ennek az öreg királynak vó^ut egy ilyen idős táju lánya. És ki vó^ut irval az ajtaján, ha a királkisasszony zongorázik, akkor senki nem áthat még az ajtóná, kívülről hallgatolózni. Há' emmög aztán kimönt, küdte föl valamié a szakács, a palatáblává. A királkisasszon ippeg zongorázott, e mög hallgatolózott, a kis Sándor. Az öreg királ meg ippeg gyün ki a szobájába, látja, hogy a kis Sándor ott hallgatolódik.

"No, édes kis fiam, hallgatsz, hogy a lányom zongorázik?"

"Igen is felségös kiráalom!"

"Talán te is tudsz játszani?"

Aszondja: "Felséges kiráalom, én zongoramestör vagyok!"

"Mi vagy te fiam, zongoramestör? Hát akkor gyere be."

Beviszi a lánya szobájába. A lány éppen zongorázik. A lán fölkel a zongora mellé.

"Nem, aszondja - csak a királkisasszon, csak tessék játsszon, egyet," mer azt se tudta, hogyan kell odasüni a zongorához, hogy lássa, hogy mit csinál'. Hát zongorázik a királkisasszon, az öreg királ aszondja:

"Na, fiam jól vó^ut?"

"Nem vó^ut jó^u, fűlségős kiráalom."

"Hát akkor ülj oda te, Sándor!"

Ódaül a gyerekek a zongorához, elkezd egy szomorut zongorázni, de az öreg királnak csak úgy fóttak a könnyei.

"Hát kis Sándor fiam ne ilyen szomorut, valami vigabbat".

Elkezd egy vigabbat, kikapta a lányát a királ táncóni. Asszondja az öreg királ.

"Hát te édes fiam, há' nem tudtad azt nekem mondani, hogy te zongoramestör vagy? Hát nem kellett vó^una neköd a konyhán lönni. Mál napségte nincs más dő^ugod, a konyhára nem mehetsz, csak a lányomat fogod taníttani."

"Rendbe van fűlségős kiráalom."

Hát ugyiss vó^ut. Ez a gyerekek akarta taníttani a lányt, de a lány nem tudott tanulni, mert nagyon szerelmee vó^ut a gyerekekbe, a kis Sándorba. Asszondja a Sándornak a királkisasszony:

"A' te Sándor mindig csak tanujjunk, tanujjunk - asszondja - perszē fenn vó^utak az emeletēn, kinyitja az ablakot, be lehetött látni, az egész várost." Asszondja - gyere ide te Sándor, látod ott a város végén azt a nagy fekete kastélyt?"

Azt mondja a Sándor: "Látom".

"No, nédd asszondja, az is a mienk, de abba nem lakhat sēnki, mer oda fesszak járnak... Mál epám kiadta parancsba, hogy aki még tudja menteni a kastélt, fele királságát odaadja neki, még, ha nőtlen engemet feleségü. De sēnki nem bírta megmenteni, mindenki meghat, aki odament."

"No, asszondja a kis Sándor, akko' majd én elmegyök én megmentem azt a kastélyt."

"Nappā lehetett bent járni csak éjjel nem. Azt mondja a királnak a lány: "Kedves apám, a kis Sándort még ne enged, hogy elmējön a kastélhol, -asszondja- mer, hae nem lesz a férjem, akko' sēnki se."

Asszondja az öreg királ: "No látod édes kis fiam, -asszondja- minek mennél te a kastélyhoz?"

"No -asszondja- fűlséges kiráalom, én nem illetem meg a királkisasszont, én még akarom nyerni. Asszondja a királnak: "Nappa viteesen be abba a szobába, amellikbe nem lehet megmaradni egyasztalt és két széket, mást sēmmit!"

"Hát ugy' is vó^ut, nappal bevitték, meggyütt az este, a kis Sándor a könyvet magához vette a varázoló könyvet, az egyik széket letámasztotta, eldöntötte, az egyikre rált, kitötte az óráját az asztalra még a könyvet s a gyertyát meggyújtotta és ez csak olvasott. Hát egész éjjelig sēmni baj se vó^ut. Há' meggyütt a tizenkét óra, egyszer megrázkódik a kastél,

csak úgy rögött. Nyillik ki az ajtó. Gyün be egy csudálatos nagy vad-
bika, okádi a tüzet, megy a gyerekek az asztalhoz. De a gyerek még se
mozdult, csak nyugodtan olvasott. Nem tehetett semmit a vadbika kimént.
De egy kisvártatva megen megrázkódik a kastély, most még gyün be egy
olyan rettenetes nagy kigyó, mint egy szalmazsák. Okádi a tüzet, megy
a gyerek felé, hogy beleugrik a nyakába még minden. A gyerek még se
mozdult, csak nyugodtan ült a széken és olvasott. Ne e' is eltűnt, nem
birt semmit se csinálni. Egyszer aztán nyillik ám az ajtó, csuszik be
egy feketé koporsó. Az öreg királ benn fekvett. Tüsténést odacsuszott
az asztalhoz. Egyszer egyik kezét tette ki, egyszer az egyik lábát, föl-
két a királ bontta, de a gyerek éjszót se szó^ut, nyugodtan ült. Azt
mondja a királ: "Micsoda udvariasság ez - aszondja- még azt se mondják:
jó estét, vagy valami -aszondja- az embert nem is fogadják!" Aszondja
"Adjon isten fölséges királom -aszondja- ott a szék, tessék foglaljon
helyet."

De most az öreg királ felemelte a széket és leült rá. Hát a gyerek
tudta, hogy mit szabad csinálni, mer ha fölke^ut volna a gyerek is, oda-
adta volna neki a széket, vége lett vó^una a gyereknek az életinek. Azt
mondja az öreg királ: "Na édes fiam, gyere velem mutasztok neked vala-
mit". Hát jó^u van, de még akkor is a gyereket akarta előre küldeni, de:
"Mi -aszondja- felséges királom jobban ismeri a járást, Önnek tes-
sék előre menni!"

Hát levitte ez a pincébe. Odavezeti egy réz hordóhoz, de az szün-
tig tele vó^ut réz pénzekkel.

"Látod fiam eztet a hordó^u pénzt?"

Azt mondja a kis Sándor: "látom".

"Ez nem a tied fiam - "Aszondja- énhozzám, ha gyűtt egy szegény
nem adtam nekie, levittem ebbe a pincébe, ebbe a hordó^uba dobtam bele.
A szegények elátkoztak, azért kellett hazajárnom. Odavezeti egy má-
sik hordóhoz."

Amög tiszta arannyal vó^ut szinóttig tulle.

"E sem a tied fiam ez a hordó, ezt még az uraktul loptam el. Ha
kölö^ut valami templomalapítást csinálni, vagy ezt, vagy azt, azt még
azoktul hoztam el. Akkor bevittem ebbe a pincébe, ebbe a hordóba dob-
tam, hogy mennyi léssz nekem. Ezt cszd ki az urak között!"

Odavezette egy másik hordóhoz, tiszta gyémánttal vó^ut tele.

"Ez a gyémánt ez a tied, eszt oda teszd hová te akarod."

"Fogta..... s az asztalba beleégette a szerződést a közepire,
nem veheti el senki azt semmit se. Na jó^una vó^ut, de elkezdett, na

szó^uval akkor becsuszott a fekete koporsó utánna megen.

"Nézd fiam ez a kastély ez minden a tied, ezt tülled sönki el nem vöheti. Most belefekszek én ebbe a koporsó^uba, ezt a koporsó^ut ezen a likon taszited le. Nyugodtan ehetsz, nem bánt itt többet sönki tégedet. Ugy is vó^ut, belefeküdt, beszegezte a koporsó^ut, azon a likon letaszította, a koporsó^u elmént, eltünt. Hej, de elkezdött az a kastél durrogni reggélre. Réggére ugy ledurgott az a feketeség mint tiszta fehérrel vó^ut. De a kiráلكisasszon má' hajnalba má' az ablakon át, mindig a kastél felé nézegetett, hogy fekete-e még a kastél. Hát látták réggére kelve, hogy tiszta fehérbe áll a kastél. Na most má a városba vó^ut katonabanda, cigánybanda, amilyen banda vó^ut, de mind össze lött szödve egész a kastélig. Virágot hintöttek, möntek a kis Sándorér, ugy hozták haza.- Na jó^ué van, mögvó^ut a nagy öröm. Most irt hát mindönhova levelet az öreg királ, hogy ekko' és ekko' egy nagy bankéttot fog tartani. És egy zongoramestör foggya a bankéttot játszani. Hát ugy ize vó^ut. Hát az urak jó^u megjelönteك külföldrö, mindönhunnan, de maga az izé nem gyütt mög, a zongoramestör. Od vó^ut csak hát nem vötte elő a királ, hogy még nem ért mög. Hát má' egyszer aztán mérgelötteك má az urak, mind, hogy hát hunn van má' a zongoramestör, akkorra ütet bevezette. Mind nézték, hogy ez a kis gyerek hogyan, milyen zongoramester lenni, mög minden. No, mikor odaüt a zongorához, elkezdött játszani, hát kéröm szépon réggére annyi pénzt dobá'tak oda, hogy a zongora alig látszott ki a pénzöü, annyi pénzt. Nagyon mögdicsérték a gyereket. Mohát most már nincs már hátra, mint hogy hát mögnyerte a kiráلكisasszont, mög kö tartani a lakodalmat is. Hát ugy ize vó^ut... mestert fogadott.

No ha arra sor gyün ki ölmögyünk az apjához, a kis Sándornak az apjához, meggyün a háborub. Az vó^ut az első szava az anyjátul, kérdi, hogy hun van az ö felesége.

"Aj édüe fiam asszondja, mit irtál te nekém?"

"Één, mit irtam vó^una - asszondja-."

"Különböen mit beszéljek, hiszen itt a levél", nekiadja a fiának.

"Óvasi a gyerek a levelet, a Sándor királ."

"Én ezt a levölet nem irtam." És akkor hát a feleségemet anyám asszondja elégetted, mög a fiamat?"

"Ne beszélj, ugyan, mögmondom öszintén, nem égettem el, se a feleségedet, se a fiadat. Mer mögfogatta a feleségöd, hogy nem vádoli el aztat, hogy valamikor sándor királ felesége vó^ut és az országunkat elhagyja. Én -asszondja - möghagytam az életét."

"Mög, de anyám, mivel ezt mögcsináltad velem, hogy afeleségemet ölszavortad, most se iszok se eszök nállad. Se iszok, se eszök." Tett amennyit el tudott a zsebjebe rakni, főnyergelt egy lovat magának,

lőhátra űt. Azt mondta, ű addig haza nem gyűn, míg a feleségit még nem találja. Hét kérőn szépen annyit mőnt, hogy már utóbb a ruha lőszakadott rula, a pénz elfogyott, a lovat el köllőtött neki adni, már csak gyalog tudott mőnni. Amikor ebbe a városba beért, hol most a fiának a lakodalma áll. De nem birt egy nagy kocsmába se bemőnni, vagy szállodába vagy valahová, bemőnt egy legkisebb kocsmába, valahogy egy fédeci pálinka ára vó^ut nekie. De csupa arany vó^ut, de hát azért a cimere kinn vó^ut, hogy királ. A kocsmáros észrevőtte mindjár. Há' aszondja: "Felséges kiráalomnak se itt kő^une most lőnni. Málunk a nagy lakodalom van a királmál."

"Majd átrőgyők egy kicsit - azt mondja - hogy előbb gyűjjön még a rőggē."

Mőgitta a pálinkáját és elmőnt a királmó. Beűzent a királmak. Az őreg királ kigyűn, nézi.

"No, aszondja - főlséges királem - ne tessék mőgsértődni - aszondja-itt sok királok, báró^uk, hercegők vannak. Ne haragudjon még -aszondja-őtőzzön föl, adok egy őltőny ruhát, hát, aszondja, hát rongyosan -aszondja- be sokan lősznek itt."

Nem is haragudott mőg a Sándor királ, mer beismerte, hogy igaza van, főlőtőzött, bēmőnt a lakodalomba. De nem azért mőnt be, hogy ű igyék, meg mulasson, hogy másnap utnek tudjon mőnni. Hát jó van. Mőggyűtt a vacsora idő^u. Hát nem egy vó^ut a vacsora idő^u, mint másutt kisebb pó^ugároknl. Nagy valami, hogy egy asztalnál űnek nők, férfiak. A nőszemélyzet kőlőmb asztalnál űt a férfiaktól. És a hátukat látta evés kőzben, a nép. Észrevőtte, hogy a nők kőzött egy aszonyt is őtetnek, de hátul ippeg olyan mint az ű felesége. Csak egy kicsit nézne őre visszafelē - így a Sándor királ magába - mindjár mőgismerném. Hát nem nézett visszafelē. Most micsinállon a Sándor királ, kimer egy tányér levest magának és kihurcolkodik az asztal esállire, mintha ő nagyon álmos vó^una, hogy a tányér essen az asztalra, hogy cőrőmpűljön, talán a cőrőmpűlésre visszaneznenek a nők. Hát egy ize vó^ut. Há vissza is néztek.

A Sándor királ mőgismerte, hogy az ű felesége. Az asztalokon, minden kőrőstől futás. A Sándor királ is elájut, még a felesége is elájut. Most asse tūtták, hogy mi ez, micsuda csoda van itten. Hát mind a kettő kivittek egy vonókőttelle a levegőre. Hát akkor azután megtudta az őreg királ, hogy az ű vője nem is pity-poty nemzött, halom királ győrők az is. Még így nagyobb lakodalmat csaptak kétszörte.

Azt mondja a Sándor királmak a felesége:

"No aszondja, kedves fiem, hogy vannak aszondja odabáza a cseléségek, kőgvannak a régiek."

Aszondja "mögvan minden régi cselédem, csak éppen egy új cselédem van, aszondja, a háziszolgám."

"Ki az - aszondja".

Aszondja, "Aki valamikor vó^ut pó^ustamestör, az a háziszolgám."

"Az a házi szolgád? Jó^u van."

Most az urának nem szó^ut semmit a felesége, halom a fiát hívta ki. Mer a sándor királ azt mondta, hogy ez a nép mind lakodalom után ujjenek fiákerra, és önálló is megtartik a lakodalmat. Hát ugyize vó^ut. Hát ugye özékek voltak az első fiákeron az új párok. Azt mondja a fiának, hogy mást né szóljal fiam semmit, amikor a háziszolga odaviszi a széket, hogy szálljatok le, te né szólj semmit, csak tüstént húzd ki a kardod és vágd le a nyakát.

"Jó^u van anyám, aszondja, parancsodra mindent megteszek."

És ugyize vó^ut. De oszt errü nem tudott senki, csak ketten tudták. Hát ezek ütek az első^u kocsin, hát ezek majdnem tíz-tizenöt perccé előbb értek be az udvarba, mind a többiek. Ugye nem várta senki őket, mert nem vó^ut jelézve, hogy itten várgyák a vendégeket, vagy valami, nem tudtak semmirü semmit. Ugrik ki az öregasszony az öreg királné. Mikor a szolgának a nyakát levágta, elkezd kiabálni az öreg királné:

"Micsoda szömtelenség ez, az urakat nem is ismerem, a drága jó hü szölgámnak a nyakát levágni, mög ére, mög ára."

De az öreg sándor királ möghallotta, hogy az anyja nagyba pörül ott, szó^ut a kocsiának, jobban hajttatott, ráförmedt az anyjáró, beparancso^uta. Odamogy a fiához.

"Na édes fiam mért zötted eztet?"

"Kedves atyám nem tudom, anyám parancsa vó^ut."

Na jó^u. Kérdézi az anyját, a feleségit, hogy micsoda vó^ut ez. Hát mondja:

"Nédd most megmondom, me' megmondtam, hogy még él, nem árulom el, de most möghat, most elárulom. Evvót az én apám, ez metszötte ki a két karomat. Ez írta azt a levelet is."

Há' mérgezs vó^ut a sándor királ, hogy mér nem mondta ezt ünéki meg. Nem ilyen halállá köllötött vó^una möghalnia. De hát mindegy most má möghat.

Itt újra megtartották a lakodalmat, máig is ének, ha még nem haltak.

Na ilyen mesére nem kíváncsiak?

Dehogy nem, ilyenekre vagyunk kíváncsiak.